Физика 7-класс

pedsovet.su

7-класстар үчүн окуу китеби

Эсенбек Мамбетакунов-
Кыргыз илимдер
академиясынын мүчө
кореспенденти, педагогика
илимдеринин доктору,
профессор

pedsovet.su

Киришүү

Тема: Физика, табият жана турмуш

pedsovet.su

Бүгүнкү сабакта:

- ✔ Мектеп курсундагы жаңы физика предмети менен таанышып,«Физика» жана «табият» жөнүндө түшүнүк аласыңар;
- ✔ 2. Физика илиминин адамдын жашоосундагы ролу жөнүндө маалымат аласыңар;
- ✔ 3. Физикалык кубулуштар жана терминдер менен таанышасыңар.

pedsovet.su

Физика эмнени окутат?

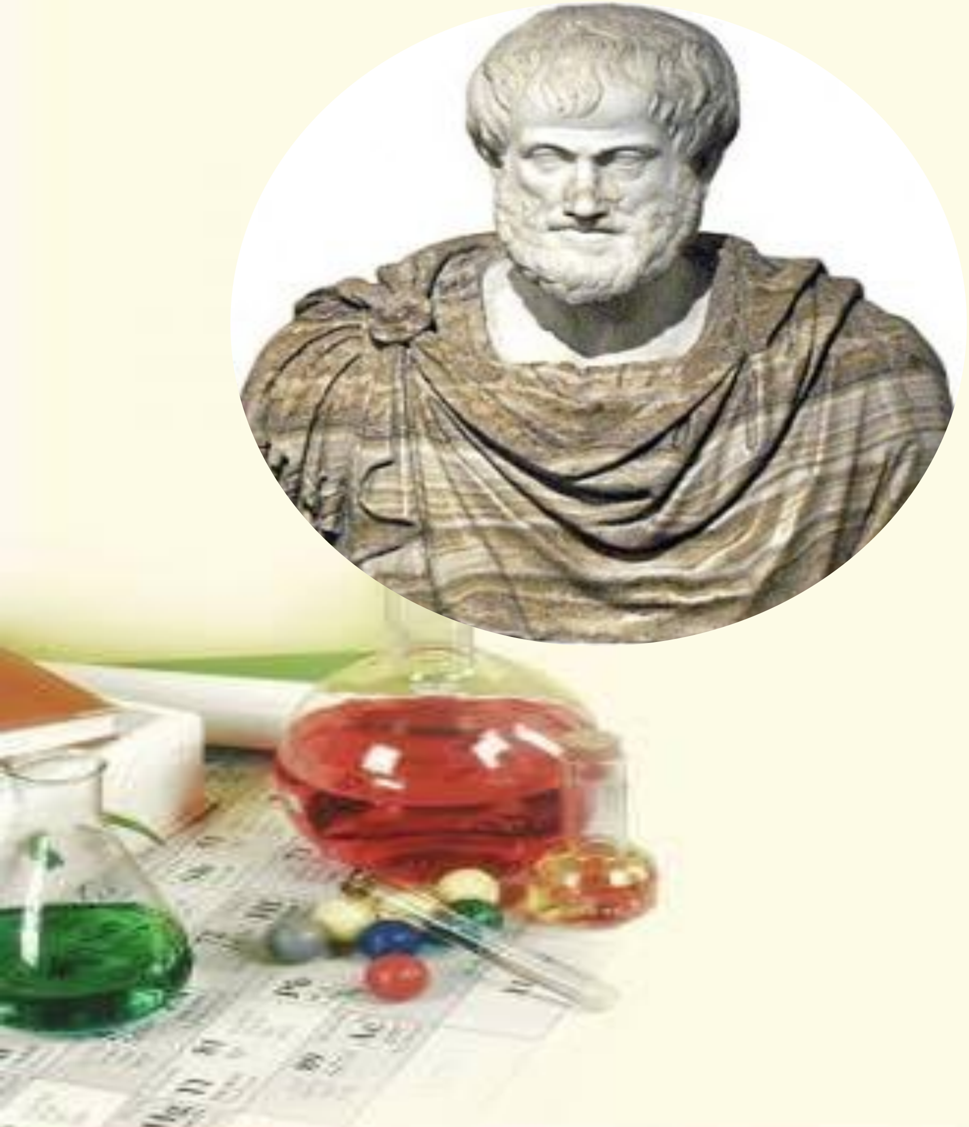

«Физика» биринчи жолу байыркы грек ойчулу Аристотелдин (биздин заманга чейинки 384 - 322-жылдар) чыгармаларында кездешет. Физика грекtин «фюзис» деген сөзүнөн алынган.Бизче «табият» дегенди билгизет.

pedsovet.su

Борбордук Азияда

аль –
Хорезми
(787-850)

аль –
Фарабьи
(870-950)

аль –
Фергани
(IX кылым)

pedsovet.su

Жаратылыш

Табият арабдын **«ат табиа»** деген сөзүнөн алынган.

Бизче **«жаратылыш»** дегенди билгизет.

Турмуш - бул элдин күндөлүк жашоо тиричилиги.

pedsovet.su

Жаратылыш

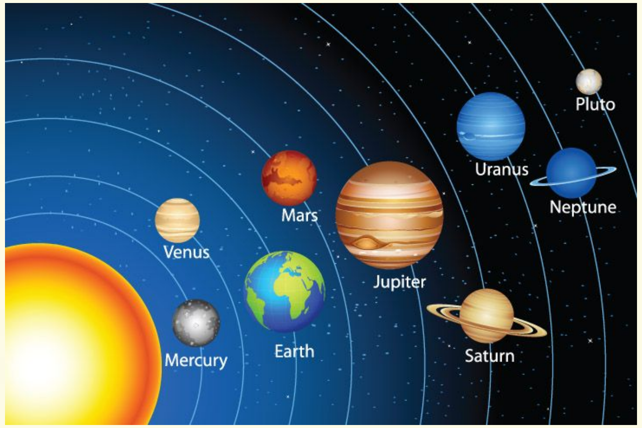

pedsovet.su

Физиканы эмнени окутат?

Физика – азыркы учурдагы техниканын негизи.

Физика – жаратылыштын кубулуштарды, закондорду окуп үйрөтүүчү илим .

Жаратылышта болгон жана болуп жаткан өзгөрүүлөрдү үйрөнүү менен адамзат өз турмушун жакшыртуунун жолун издеген. Ошондуктан адамдар табияттын өзгөрүүлөрүнө ар дайым көнүл бурушкан.

Аларды байкап, сырларын түшүнүүгө аракеттенишкен.

pedsovet.su

Физикалык кубулуштар

Бизди курчап турган айлана - чөйрөдөгү болуп жаткан өзгөрүүлөр **физикалык кубулуштар** бо

- механикалык
- жарык
- үн
- жылуулук
- электрдик
- магниттик

pedsovet.su

Механикалык кубулуштар

Механикалык кубулуштарга көзүбүз менен көрүп, байкаган бардык кыймылдар кирет.

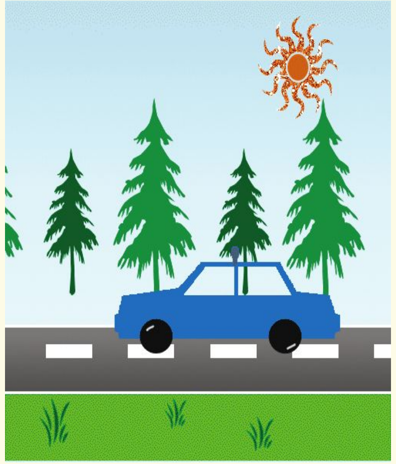

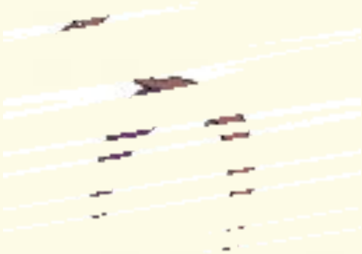

pedsovet.su

Жылуулук кубулуштары

pedsovet.su

Электрдик жана магниттик кубулуштар

pedsovet.su

Жарык кубулуштары

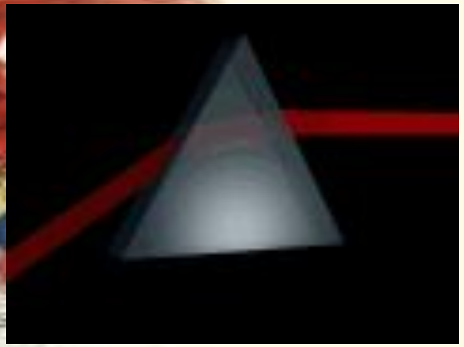

pedsovet.su

Үн кубулуштары

pedsovet.su

Физикалык терминдер:

Материя – бизди курчап турган ааламдагы бардык
нерселер (жан – жаныбарлар, аба, суу, өсүмдүктөр,
Ай, Күн жана башкалар.

Физикалык нерсе – касиетин үйрөнүүчү бардык
буюмдар.

Зат - физикалык нерселер эмнеден турса, ошолордун
бардыгын зат деп атайбыз.

Тело - көлөмгө жана формага ээ болгон, бизди курчап
турган нерселер.

pedsovet.su

Жаратылышты окуп - үйрөнүүнүн жолдору

Байкоо – бул айлана - чөйрөдөгү болуп жаткан окуяларга жана өзгөрүүлөргө көңүл бөлүү, алардын өзгөчөлүгүн талдоо.

Байкоо - гипотеза

pedsovet.su

<u>Тажрыйба -</u> бул жаратылышта болуп жаткан кубулуштарды атайын куралдардын, материалдардын жардамы менен жасап көрүү

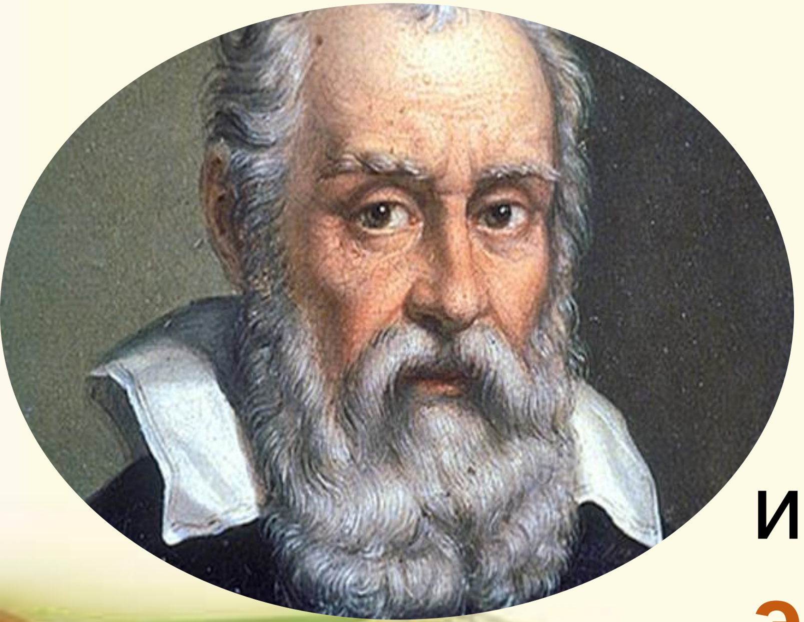

Галилео - Галилей

италиялык физик, **экспериментальдык физиканы** негиздөөчү

Бийиктиги 58 м
Пизан мунарасы

pedsovet.su

Жыйынтыктоо:

Физика - ... жөнүндөгү илим ш)

Физика жаратылыштагы ар түрдүү кубулу жарык, үн, жылуулук, электрдик, магниттик)

Физика жаратылыш окуп үйрөнүүнүн ачкычы. (закон ченемдүүлүктөрүн)

куп - үйрөнүүдө колдонулуучу атайын ... (терминдер)

булактары: ... ...

pedsovet.su

Үйгө тапшырма:

1. § 1-2 окуп келүү 8-14-беттер

2.

✔ Эмне үчүн кайнак суу куюлган чыныга кашык салсак, ал ысыйт?

✔ Эмне үчүн от жагылбаса деле электр лампочкасы жарык берет?

✔ Суу, буу,муздун бири-биринен кандай айырмасы бар?

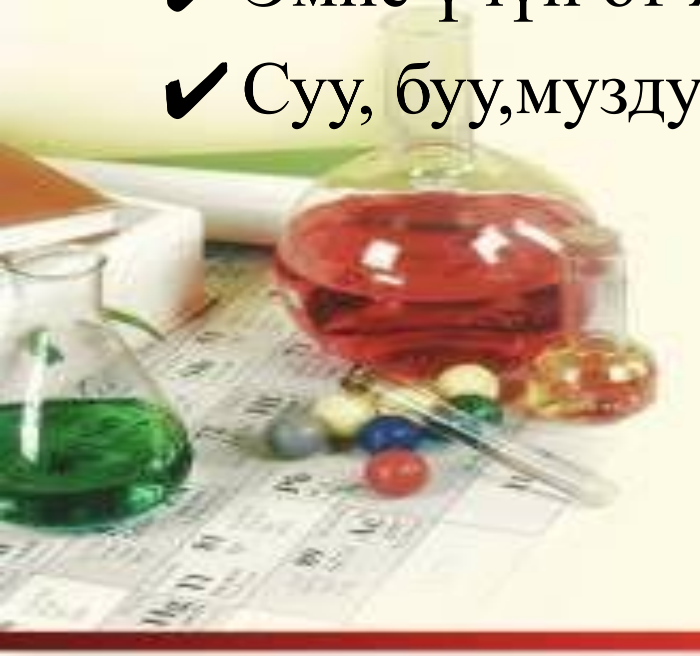

Оюнарды дептеринерге жазып келгиле.

pedsovet.su